

Religiösa skolor och barnen

Innehåll

- 1 Religiösa skolor och barnen
- 2 Barns rätt till religionsfrihet
- 3 Föräldrarätt eller barns rättigheter i skolan?

Ansvarig utgivare:

Sara Ghasemyani
sara.ghasemyani@spray.se

Redaktör:

Soleyman Ghasemiani
soleyman_ghasemiani@yahoo.com

Adress: Box 2263
142 02 Trångsund

- Tel: 070 -739 98 68
- Fax: 08- 590 737 99
- barnenforst@gmail.com
- www.barnenforst.se
- www.childrenfirstinternational.org

En intervju med Soleyman Ghasemiani för tidskriften Barnen Först.

Fråga: Nu är skolåret 2007-2008 till ända. Vår intervju kommer att handla om skolväsendet i Sverige under det gångna skolåret. Fokus kommer att ligga på religionens verkan på skolundervisningen i allmänhet och religiösa friskolor i synnerhet. Under det gångna skolåret handlade många rubriker om religiösa friskolor. Kortfattat vad var din upplevelse när det gäller diskussionerna om det ämnet?

Soleyman Ghasemiani: Visst pratades det mycket om religiösa friskolor under det gångna året. Det var inte mindre prat tidigare heller jämfört med året innan eller innan socialdemokraterna förlorade valet. Jag menar att det inte var så mycket skillnad när det gäller ämnet som diskussion eftersom det är en viktig och aktuell fråga. Det debatteras för att det

existerar olika aktörer för och emot religiösa friskolor och det gör att debatten inte slocknar. Samtidigt måste sägas att den nya regeringen har beslutat om en del skärpningar mot religiösa friskolor.

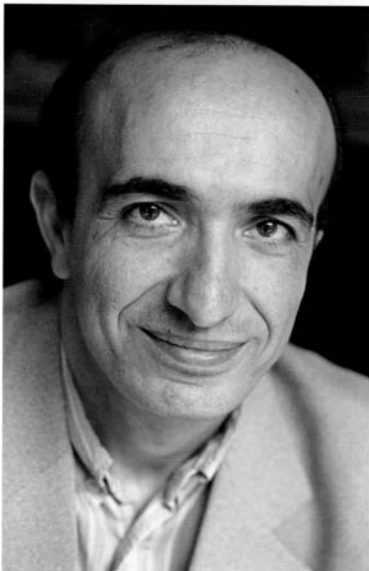
Skärpningen handlar om att skolorna inte får jämställa bibelns skapelseberättelse med evolutions teorin i undervisningen. Detta är förbjudet nu. Men samtidigt har man öppnat för religiösa friskolor. Man har öppnat vägen för religiösa inslag i skolor, till exempel morgonbön och andra religiösa symboler. När det gäller religiösa inslag är det skolorna själva som bestämmer vilka inslag de vill ha. Dessutom har skolverket fått extra pengar i syfte att skärpa kontrollen över religiösa friskolor. I det sammanhanget har man skärpt

Gå till sidan 2

kontrollen på en punkt: ifall skolan sköter sig extra dåligt, har skolverket fått mandat att stänga skolan omedelbart utan att invänta en utredning. Bortsett från de nämnda skärpningarna finns det annars inte någon större skillnad med tidigare. Även den förra regeringen sa att kontrollen måste skärpas. Även då, som nu, menade man att det inte är något fel med själva lagen som sådan utan det är kontrollmekanismerna som måste förbättras.

Fråga: När man går genom tidningssidor, framträder två olika bilder. En bild säger att *det äntligen händer något*. Med det menar man de skärpningar som du listade upp själv. Den andra bilden talar om en generös öppning för religiösa friskolor. Det sägs att fler än 600 nya ansökningar kommit till skolverket. Vad är din bild?

Soleyman: Det beror helt på hur man ser på lagen i sig, lagen om religiösa friskolors vara eller icke vara. Är man för religiösa friskolor ser man de nya skärpningarna från oktober 2007 som mycket kraftfulla. Då säger man att *nu har det hänt någonting!* I så fall är man inte emot religiösa friskolor i grunden utan man är emot att sådana skolor ska ha för mycket fria händer. Om man är emot existensen av religiösa skolor för barn så har det inte hänt någonting egentligen, därför att det är fortfarande samma ramar som gäller. Vi måste komma ihåg att det inte är bara vad som står i själva ansökan som formar dessa skolor. Ansökan fyller de givetvis i enlighet med det som står i läroplanen. Enligt lagen gäller en gemensam l ä r o p l a n för skolundervisning och den lagen är friskolorna medvetna om. Det existerar förstås inte några religiösa friskolor som motsätter sig öppet den uppsatta läroplanen. Samtidigt är det dumt och bara dumt att tro att religiösa friskolor håller sig inom den uppsatta undervisnings ramar eftersom det inte hänger samman med dessa skolors grund- idé, religiositet och religionens värderingar.

Jag vill poängtera att även om en religiös skola skulle hålla sig inom läroplanens ramar skulle det

ändå finnas en hel del religion kvar i verksamheten. Jag menar att religionen finns där i ramarna, i värderingarna, i sättet att umgås i skolan, i det man inte gör, i könsrollerna och många andra sammanhang i skolmiljön. Vi måste komma ihåg att undervisningstimmarna omfattar bara en del av barnens tid i skolan. Religiösa skolor har stora möjligheter att indoktrinera barn med sin önskade världsbild, synsätt och värderingar utan att läroplanen överhuvudtaget kan störa dem.

Låt mig ge några exempel. I läroplanen står det inte hur en pojke skall prata med en flicka. Läroplanen säger ingenting om religionernas inställning när det gäller guds uppfattning mot jämställdhet eller andar viktiga ämnen. Sådana företeelser kan aldrig upptäckas av en inspektör. Hittills har skolverket genomfört sina rutininspektioner av dessa skolor, men det är sällan de har fått se direkta överträdelser av läroplanen. En inspektör kan få se att under mattelektioner barnen får undervisning enligt läroplanen, eller att de har nödvändiga matteböcker. Problemet uppstår just den övriga tiden, tiden utanför inspektionen och det som inte brukar inspekteras. Hur hanterar lärarna konflikter; hur lär de barnen sociala

koder; koder som inte omfattas av inspektionen och inte ingår i läroplanen.

Fråga: Vad tycker du om oanmälda besök från skolverket? Är inte skärpningen av kontrollen genom sådana besök positivt?

Soleyman: Oanmälda besök kan avslöja en del bristande rutiner. Så ur den aspekten är det positivt med denna skärpning. Då har dessa skolor åtminstone svårare att dölja en del av bristerna som har mer med

funnits hela tiden både i den allmänna skolan och i de religiösa skolorna. Skillnaden är att tidigare inte var denna "rättighet" för skolorna nämnt i lagen vilket idag gör den det. Nu vet skolorna att de har lagen

annat exempel är den traditionella shiitiska festen för flickor, som hålls när de fyller 9 år och därmed räknas som giftasvuxna. Det är också ett religiöst inslag. Vad sägs om sorgetåget till minnet av profetens barnbarns martyrskap för 1400 år sedan i skolan? Är ett sådant inslag tillåtet? Hur som helst väcker detta lilla tillägg om "religiösa inslag" fler frågor än svar egentligen. Men en sak är säker och det är att religionen får ännu mer friare tyglar i och med detta tillägg än tidigare åtminstone i de religiösa skolorna.

undervisningskvalitén och undervisningsformen att göra. Frågan är vad man gör åt de osynliga koder och värderingarna? Vad gör man åt beslöjade små flickor eller de grova inskränkningar som görs av småflickors vardagsliv?

Fråga: Skolverkets inspektioner har aldrig haft något emot religiösa inslag i friskolorna tidigare. I och med de nya föreskrifterna blir de helt lagliga. Ändrar detta någonting i det som redan varit?

Soleyman: Det gör det visst. Religiösa inslag har

på sin sida när de praktiserar religionens värderingar, normer och traditioner. Sedan måste man fråga sig vad som menas med religiösa inslag? Åtminstone i islamiska skolor handlar det inte om någon enkel morgonbön eftersom obligatorisk islamisk bön hinns utövas minst två gånger om dagen under den tid barnen befinner sig i skolan. Dessa böner är öppet könssegregerade och kvinnofientliga. Där kommer pojkar stå i de främre raderna medan flickorna, självklart med slöjan på, får ta de bakre raderna. Ett

Fråga: Kan jag tolka det som att ändrade kriterier vad gäller inspektionerna kan motsvara dina förväntningar?

Soleyman: Nej det gör det inte. Min kritik handlar inte om brist på kontroll. Även om det hade funnits en inspektör varenda dag och i varje klassrum skulle det inte ha hjälpt särskilt mycket. Som sagt, står normer och värderingarna utanför läroplanen. De religiösa skolorna undviker sådana aktiviteter som går emot den gällande religionen. I sådana skolor

anordnas aldrig någon diskodans och själva diskodansen är inte nämnd i läroplanen. Då är inspektionen förlamad. Låt mig gå ännu längre. Även med en lagstiftning för obligatorisk sexualundervisning, vilket Sabuni och Björklund hoppas få gehör för inom sitt parti och senare i regeringen, kan vi inte lösa problemet. Jag tror att religiösa skolor kan lätt gå med på någon lektionstimme om människans kroppsbyggnad. Det viktigaste här är att fråga sig *hur skolan ställer sig till sexualitet och umgänget mellan pojkar och flickor. Bejaktar de sexualiteten som en del av barnens kropp och utveckling?* Det kommer de aldrig att göra och det står ingenting om detta i läroplanen.

Kort sagt ligger de skärpningarna inom ramen för religiösa skolor. Det handlar om bättre kontroll inom ramen för bevarandet av de religiösa skolorna. Mitt problem är de grundvärden, de sociala koder och könsroller som religionen står för, och vilka brukar ligga utanför läroplanen och inspektionsprotokollet. Skolverket har inte bara inget emot slöja på barn, utan man har kritiserat de skolor som varit emot slöja på barn i skolan. Skolverket beordrade Minervaskolan i Umeå att låta bli barnslöjan.

Fråga: På grund av de politiska omständigheterna runt om i världen, och med tanke på islamiska politiska rörelser, har de religiösa islamiska skolorna haft strålkastarna på sig. Barnslöja och uteblivna små flickebarns simlektioner har uppmärksammats extra stort. Hur ser du på fenomenet? Finner du någon vettig anledning till det?

Soleyman: Allmänt gör jag ingen skillnad mellan islamiska, judiska, kristna eller andar religiösa skolor. Därför att det är värderingarna som jag har min fokus på och det är just värderingarna som styr skolorna. De värderingar som dessa skolor präckar på barnen har mycket gemensamt trots att det handlar om olika religioner. Speciellt när det gäller synen på kvinnor och könsrollerna har de väldigt mycket gemensamt. Men visst finns det skillnader också. Till exempel framträder könsrollerna och kvinnoförtrycket oerhört tydligare inom islamiska skolor genomfört med de andra. Islamistiska normer kräver att flickor skall täcka kroppen och håret ordentligt. I denna religion är könssegregeringen mycket tydligt och kontrollen av flickors sexualitet mycket striktare. Sharialagar är också en

annan aspekt av islam som är uppenbart kvinnofientliga. Detta gör att en religiös islamisk skola blir ett helvete för både flickor och pojkar i mina ögon.

Vi får inte glömma att den politiska islams uppsving som rörelse i olika delar av världen, har självklart påverkat att islamismen och religiositeten tilltagit i miljöer med islamisk bakgrund. Religiösa skolor idag kommer i spåret av politiska islams stegrade aktivism. På det sättet gör jag en skillnad. Jag anser att det är oerhört farligt att inte se hur politisk islam får mer och mer livskraft både politiskt, ekonomiskt som socialt när man ger mer utrymme åt islam i det offentliga rummet.

Fråga: Inför kommande skolår, pratas det om ett gyllne år för religiösa friskolor. Fler än 500 ansökan för nya friskolor ligger hos skolverket flertalet utav dem är religiösa sådana. Det visar sig att skärpningarna från skolverket inte visar något tecken på försiktighet när det gäller öppnandet av nya skolor. Man pratar om att religiösa skolor har blivit mycket ”smartare” att man övra bort inspektionerna och komma undan. Hur ser du själv på utvecklingen?

Soleyman: Jag är riktigt bekymrad över vad som kan hända om man inte sätter stopp för religiösa friskolors framfart. Det är våra barn som förlorar på detta i slutändan. Det är barnen, nästa generation som är de stora förlorarna. De religiösa krafternas styrka, och den alltmer religiösifieringen av samhället är ingenting som gagnar barn. Barn är försvarslösa. Barn är värnlösa när det gäller religion. De kan inte säga nej, kan inte försvara sig mot dess intrång i sina liv. Det är för att religionen tar vägen via den normala lojaliteten och kärleken som barn har till sina föräldrar. Dessutom tar religionen till övernaturliga makter. Barn kan inte på egen hand värja sig mot religionens ” barnsliga ” men skrämmande knep och dess intrång i sitt liv. De kan inte säga nej, kan inte argumentera mot något övernaturligt som gud. De är inte mogna och saknar kunskaperna att göra en riktig bedömning. De är både skrämda och osäkra. Religionen sätter sin prägel på barnen på alla plan, psykiskt, fysiskt och socialt. Det är bara synd att samhället ger dessa krafter utrymme att verka i det offentliga rummet och inskränka barns liv och barns rättigheter. Barnen skall ha rätten att vara fria från alla sådana inskränkningar så länge de

är barn; så länge de är i färd med inhämtningen av de grundläggande kunskaperna för att som vuxen kunna säga ja eller nej till religiositet eller en viss tro.

Fråga: När det gäller religion, riktas kritik mot de kommunala skolorna också. Har religionen fått ett starkare grepp över skolmiljön i allmänhet?

Soleyman: Det är självklart att när religionen får mer utrymme på det sociala och kulturella planet så kommer det färga av sig på många andra områden också. När religiösa friskolor får finnas betyder det att ”religionen” och dess intrång i skolmiljön och i barns liv är okej. Detta banar vägen för religionen även i de övriga skolorna. Jag har svårt att tänka mig att man kan skärpa lagstiftningen mot religiösa inslag i de kommunala skolorna samtidigt som man ger religiösa friskolor än mer fritt utrymme. Det finns direkta kopplingar mellan hela skolsystemet. Man ser alltför små beslöjade flickor på väg till de kommunala skolorna eller dagis. Vi ser alla de inskränkningar som religiösa föräldrar får pådyvla sina barn genom att undanta dem från sim- eller musiklektionerna i kommunala skolor. Jag känner verkligen för förslaget om obligatorisk

sexualundervisning men jag har svårt att tro att detta kan påverka situationen markant utan ett nej till religiösa friskolor.

Fråga: Lås oss se hur det är att gå mot strömmen. På sistone har protesterna varit allt starkare. Det var självklart, ju mer religiösa friskolor och mer religiösa inslag i skolan, desto större protester och mer uppmärksamhet i media. Hur ser du på nej-sidan? Hur ser du på möjligheterna att stå emot religionens intrång i skolan? Vilka är de viktigaste stridsfrågorna i dina ögon?

Soleyman: Det är en politisk fråga. Det är en fråga om hur man kan ändra styrkeförhållandena på både det politiska och det sociala planet. Det är verkligen en stor sten. Det finns inte någon annan väg än att samla alla krafter för att lyfta denna tunga sten och rensa vägen. Det handlar om att lyckas vända opinionen mot religionens intrång i det offentliga rummet.

Det som i synnerhet ligger till grund för förbiseendet av flickors situation i strikt religiösa familjer, och särskilt islamistiska miljöer, har till stor del med kulturrelativismen att göra. Detta har stor betydelse för hur man väljer att tillmötesgå

olika gruppsspecifika krav och "rättigheter".

Kulturrelativismen gör att man ser med blida ögon på en del traditionella och reaktionära livsmönster och värderingar. Det gör att man har lättare att acceptera levnadssätt eller värderingar som kopplas till vissa folkgrupper. Man kopplar en del beteenden, traditioner, levnadsmönster och värderingar till hela den ifrågavarande folkgruppen och låter helt enkelt bli att reagera mot det. Det kallas respekt för "folkgruppens" värderingar.

Parallellt med detta utgår man från den "inhemska" dominerande kulturen vilket besitter också makten i samhället. Och det är denna dominerande kultur som anses som den normala, den "kultur" som har stiftat lagarna och normerna.

Andra folkgruppers värderingar får ett Ok att överleva, fast på en lägre nivå. De ges inte allmänt utrymme. Men man har överseende med dem i sina egna folkgrupps specifika zoner. Man låter dem vara! Eftersom enligt relativisterna handlar det om "folkgrupper" som inte kommit särskilt långt på utvecklingens bana!

Detta uttrycks givetsvis hela inte officiellt på detta viset. Men det är en policy som västmakterna praktiserar gentemot sina utländska kollegor och kompanjoner som besitter

makten i tredje världen. Man säger att de har "sin kultur" i Saudiarabien eller Iran vilket västmakterna respekterar till fullo med de ekonomiska och diplomatiska intressena för ögonen. När religionen och dess intrång i miljoner saudiaraber och iraniers liv ses som normal av västmakterna, blir det också en självklarhet att "respektera" religionens intrång i hjärtat av Väst

i de invandrade medborgarnas liv som kommer från dessa länder.

Våra barn, våra flickor som hör till dessa miljöer, ser med sina ögon att flickor tillhörande majoritetskulturen, "den bättre kulturen", får leva friare samtidigt som hon och hennes lekkamrater lever mindre fria. Hon ser också att samhället har överseende med hennes "mindre fria värld". På det sättet har samhället delats mitt itu. Det resulterar i klart indelade och segregerade grupper i samhället. Detta samhälle och dessa ghetton är ovärdiga människan av idag och måste bekämpas definitivt. Det finns andra svåra aspekter i samman-

hanget också. Ta t.ex. tillåtandet av islamiska könsroller i skolan i form av barnslöjan eller omskärelse av pojkar (i både islamiska och judiska familjer) eller

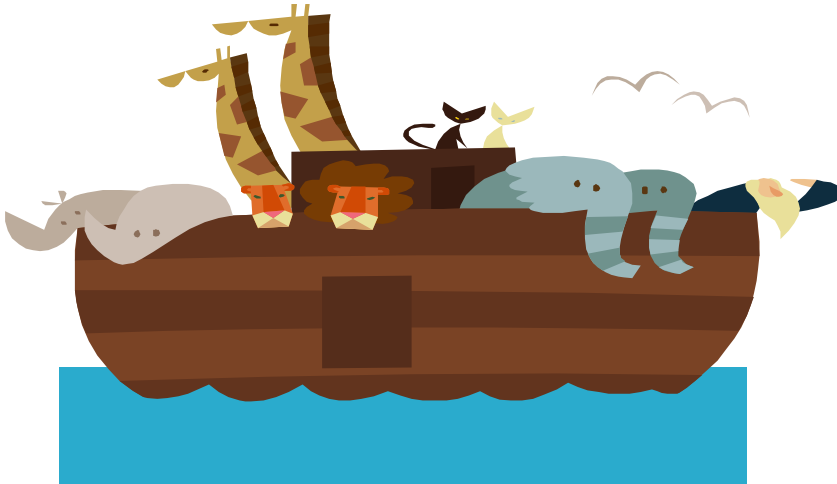
den totala sexuella kontrollen av flickor med all sin tydlighet i traditionella och religiösa miljöer. Dessa frågor är partiöverskridande i riksdagen. Här finns en tydlig gemensam nämnare för den traditionella vänstern och den borgerliga falangen inom riksdagspartierna. Politiken på detta område skär rakt igenom socialdemokraterna, moderaterna, folkpartiet, centern, miljöpartiet, vänstern och delvis även kristdemokraterna. Det är anmärkningsvärt att även Feministisk Initiativ delar samma syn trots att åtminstone partinamnet skapar förhoppning om att ett sådant parti skulle

prioritera flickornas rättigheter mot reaktionära värderingar. Alla ovan nämnda partier har gemensam syn när det gäller förtrycket mot flickor i dessa miljöer. I dessa partiets politik ligger ”respekten” för religion,

för att lyckas vända opinionen. Det är enda vägen för att förändra styrkeförhållandena.

Fråga: Du pratade om att ändra styrkeförhållandena. Vad anser du kan hjälpa till för att vända opinionen?

respekten att inte kränka andras religion, så centralt att de ser det som Ok att flickor blir lidande och betalar ett högt pris för det. Det existerar inget parti som säger ett tydligt nej till religionens intrång i det offentliga rummet och inskränkningen av kvinnors och flickor fri- och rättigheter. Det existerar inte heller något entydigt och konsekvent avståndstagande från kulturrelativismen hos de nämnda partierna. Just det, utgör ett stort problem.

Självklart finns det olika organisationer som arbetar aktivt emot detta. Jag anser att det finns väldigt många människor som sympatiserar med oss i Nej-sidan. Men Vi måste bli mer organiserad, och starkare

Hur tycker du att Nej sidans, och förstås Barnen Först:s prioriteringslista ska se ut?

Soleyman: Frågan om religion och den allmänna skolundervisningen är inte längre enbart en nationell fråga. Uppsvinget för politisk islam och den kristna högern är en internationell fråga. Den orättvisa kapitalistiska världsordningen med sin internationella arbetsfördelning och marknadsdelning förstärker och väcker många olika sociala rörelser till liv vilka försöker vinna de av förtryck och orättvisor missnöjda människornas gunst. Politisk islam användes i årtal av stormakterna i väst mot det tidigare östblocket. Islams

brutala inbladning i människors vardag i tredje världen genom förtryckarstaterna har aldrig bekymrat makthavare i I-länderna eftersom dessa stater och deras religion har bistått effektivt tillvaratagandet av den rådande världsordningen till stormakternas fördel.

I ljuset av detta faktum kan man säga att en konsekvent kamp mot religionens intrång i det offentliga rummet inte kan bekämpas lokalt eftersom det religiösa intåget inte är någon lokalföreteelse utan en internationell sådan. Därför är det livsviktigt att de sekulära krafterna samordnar sina ansträngningar internationellt och samarbetar på olika plan för att försvara det sekulära samhället och tränga religionen till de vuxnas privata sfär.

Vad gäller prioriteringslistan för Barnen Först: s arbete som har varit den mest framträdande organisationen mot religiösa skolor i Sverige, ser jag följande tre frågor som centrala för att kunna sätta stopp för religionens intrång i skolundervisningen i allmänhet och religiösa skolor i synnerhet:

1- Striktare kontroller mot religiösa skolor är välkomna men huvudproblemet är existensen av religiösa skolor för barn i

Gå till sidan 12

Barn har rätt till religionsfrihet

En intervju om religion, skolan och barnens rättigheter, med Christer Sturmark, ordförande för Förbundet Humanisterna, för tidskriften Barnen Först.

Fråga: Sedan oktober 2007 finns det en del nya restriktioner mot religionen i skolan, som till exempel att skapelseteorin inte får ersätta evolutionsteorin, men det är fortfarande helt tillåtet att ha religiösa inslag i de religiösa skolorna. Vad tycker du att detta innebär?

Christer: som jag har förstått det, handlar det om att man kan ha vissa morgonsamlingar och sådana som ligger utanför själva undervisningen. Jag tror man avser morgonmöte, morgonbön eller liknande. Vad som bekymrar mig är det när religionen påverkar undervisningen om verkligheten och hur världen fungerar och hur världen ser ut. Jag menar all

sådan undervisning ska baseras på vetenskaplig grund. Och det gör inte skapelseberättelsen som är emot evolutionsteorin vilken har vetenskaplig grund. Det är det största problemet med religiösa friskolor där kristendomen får högre status än världens samlade vetenskapliga resultat.

Fråga: anser du att religiösa inslaget påverkar det pedagogiska innehållet av själva undervisningen?

Christer: jag tycker att det är olämpligt att ha religiös praktisering i skolorna överhuvudtaget. Det är naturligtvis så att skolan bör vara en fristad från alla läror av det slaget. Sedan kan man ju aldrig förhindra föräldrar från att undervisa sina barn i hemmet eller på fritiden. Det får man naturligtvis göra. I skolan däremot handlar det om att utbilda barn. Där ska inte religion ha någon roll. Du nämnde en ökning. Plymouthskolan

i Småland är en extrem exempel. Staten tillåter fortfarande att de bedriver sin skola. Nu har en liknande skola i Järfälla ansökt för ännu en sådan skola. De hänvisar till skolan i Småland och insisterar för att starta sin egen verksamhet. Båda räknas som extrema sekter.

Fråga: Tycker du att de nya utlovade inspektionerna från skolverket räcker för att garantera barnen en allsidig utbildning med vetenskaplig grund och demokratiska värderingar?

Christer: Nej, det räcker inte. Därför att skolverkets möjligheter att genomskåda detta är väldigt begränsade. Inspektörerna får inte intervju barnen utan att vuxna är med till exempel. Och de intervjuar inte barnen enskild utan i grupp. Det är klart barnen vågar inte säga som det är. Dessutom har jag faktisk en känsla av att skolverkets

kompetens inom det här området är ganska bristfälligt. De kan inte riktigt skilja mellan vetenskap och icke vetenskap. De har gjort en del uttalanden som varit ytterst tvivelaktiga, om till exempel ”intelligent design”, som de i och för sig tagit tillbaks och redigerat. Jag har inte jätteförtroende för skolverket i den här punkten, måste jag säga.

Fråga: Om det är oanmälda inspektioner kan det ändå inte ha en positiv inverkan, menar du eller?

Christer: Det är naturligtvis något bättre om det är oanmälda inspektioner. Men det är fortfarande så att barnen inte vågar säga som det är. Om de inte kan göra det och vara säkra på att de kommer behandlas anonymt och det inte kommer att komma till lärarnas eller föräldrarnas kännedom. Den tryggheten tror jag inte att barnen känner och skolverket kan inte erbjuda det heller.

Fråga: jag förstår att du är emot konfessionella skolor. Men det finns skolor som formellt inte är någon religiös skola men har religiösa församlingar som huvudmn. Vad anser du att man kan göra åt det?

Christer: Plymouth rörelsen i Småland är ett sådant exempel. Jag har personligen talat med styrelsemedlemmar i den skolan som sagt till mig så som att homosexuella människor bör dömas till döden eller djävulen styr världen och liknande. De här är uppenbarligen människor som lider av paranoida vanföreställningar. Det hjälper inte att skolan på pappret inte är konfessionell, om hela styrelsen lider av paranoida vanföreställningar.

Fråga: Du har säkert hört talas om ”Maranatarörelsen” och andra religiösa föräldrar som har

lyckats ordna med hemundervisning, istället för den vanliga skolgången, för sina barn. Det är så att om man förbjuder religiösa skolor, så finns det alternativet för föräldrar att använda sig av istället. Vad händer nu då?

Christer: Jag tycker inte

att det är acceptabelt. Jag tycker det är ett slags barnmisshandel. Jag tycker att samhället är skyldigt att skydda våra minsta, barnen, som har varken känslomässiga eller intellektuella verktyg att ifrågasätta sådana saker själva. Samhället är skyldigt att ge barnen, åtminstone, någon sort skydd mot det. Jag tycker inte att det är acceptabelt att föräldrarna undervisar barnen med religiösa direktiv. Däremot finns det andra skäl som gör hemundervisningen nödvändig; ta mobbing som ett exempel. Men det ska aldrig motiveras av religiösa skäl.

Fråga: Enligt nuvarande regler ges föräldrar rätt att undanta sina barn delar av skolundervisningen med hänvisning till religiösa skäl. Det finns krav på att undantagsrätten ska slopas. Stödjer du kravet? Varför; och vad händer med föräldrarnas rätt att uppföstra sina barn?

Christer: En gång i tiden införde man obligatorisk skolgång i Sverige. Det är klart det var en sorts inskränkning av familjens integritet. Det fanns ju bönder som ville ha sina barn på gården och arbeta eller ville undervisa sina barn efter sitt eget huvud. Då kom staten och sa att barnen skall till skolan. I en mening är det ett ingrepp i

integriteten men det var ett befogat ingrepp. Syftet med det var att barnen i bondeklassen skulle få samma chanser till utbildning som barn från överklassen. I någon mening är en parallell här att barn ska ha rätt till en undervisning som organiseras av skattefinansierade medel i statens tjänst och det ska vara en skyldighet att ge det till sina barn. Jag tycker inte att det är acceptabelt att föräldrarna får hemundervisning till sina barn av religiösa skäl. Är man medborgare i Sverige ska man vara skyldig att underordna sig de regler som gäller.

Fråga: En del argumenterar för att det kan leda till konflikt mellan barn och föräldrar. Om barnen följer reglerna, leder en inskränkning av föräldrarnas rätt till att man undergräver deras auktoritet.

Christer: Jag tycker att det är sunt om barn vågar ifrågasätta sina föräldrars auktoritet. Det är ju det handlar om att bli vuxen, mogna och tänkta självständig. Föräldrar har inte alltid rätt...

Fråga: vi ska inte glömma att det handlar om små barn...

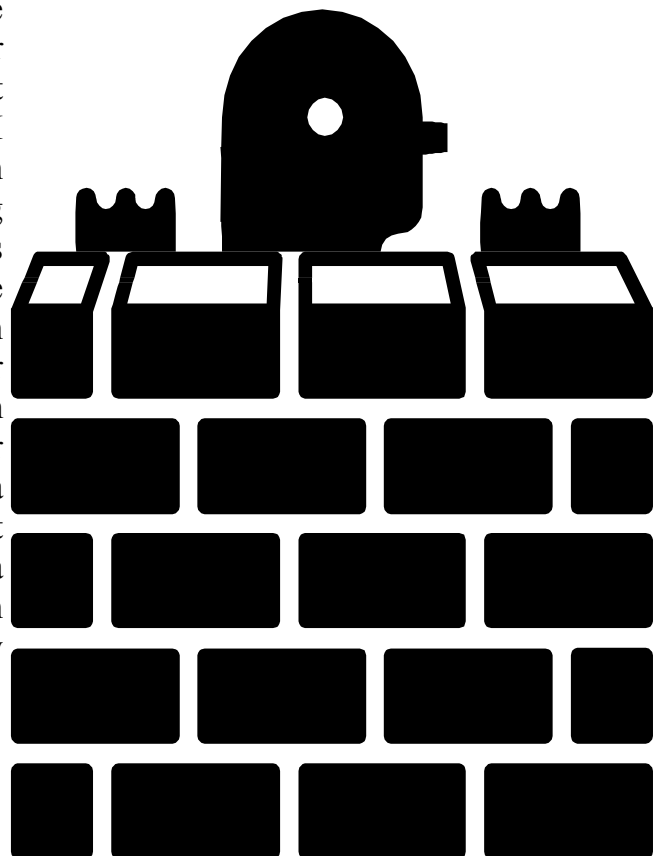
Christer: Just det. Jag menar fortfarande att det är naturligtvis bra att barn

lyder sina föräldrar i saker som att inte hoppa från bryggan eller någonting sådant. När det gäller saker som att hur världen ser ut och hur världen fungerar, tycker jag att det är sunt att barnen inte nödvändigtvis följer sina föräldrars auktoritet. Jag hörde att Taslima Nasrin berättade att när hon var åtta år gammal hennes mamma hade sagt till henne att om du säger något illa om Allah kommer din tunga att trilla ut i munnen på dig. Då satt hon i toaletten framför spegeln och sa någonting om Allah för att se vad som händer med tungan! Då lärde Taslima sig att hon kanske inte ska tro på allt föräldrarna säger...

Fråga: Nuvarande reglemente ger föräldrar s t o r t inflytande. I diskussionen k r i n g föräldrarnas inflytelse pratas om en risk. Det går ut på att om vi fråntar föräldrarna rätten att undanta sina barn från vissa delar av

undervisningen, då kommer ännu fler föräldrar att sluta skicka sina barn till kommunala skolor. På det sättet gynnas religiösa friskolor, där religiösa föräldrar väljer placera sina barn.

Christer: Naturligtvis är det oerhört olyckligt om det resulterar i att föräldrar skickar sina barn till utlandet, till Saudiarabien eller något sådant. Det är svårt för det svenska samhället att kontrollera sådana skolor. Men jag tycker inte att vi ska tillåta några religiösa skolor i Sverige med hänvisning till sådana risker. När det gäller pengar, statlig finansierade eller privata religiösa skolor, ändrar inte alls sakfrågan. Jag tycker inte

att det handlar om bara pengar utan det handlar om barnens rättigheter.

Fråga: Vi har pratat om religiösa friskolor. Men det pratas också om religionens allt strakare grepp i kommunala skolor på senare tid. När man tittar på hur personalen tar hänsyn till vad föräldrarna önskar för sina barn, vad barnen ska äta, vilka lektioner de får delta i eller varför inte frågan om slöjans existens i skolan. Stämmer in påståendet med din uppfattning?

Christer: Jag tror att den religiösa medvetenheten har ökat i Sverige. Dels hänger det ihop med mångkulturalismen, dels hänger det ihop med ökande trovetande debatt i Sverige. Då gör en del kommuner naturligtvis eftergifter – en missriktat godhet – och visar mer tolerans. Jag tycker tvärtom att det är barnen som måste komma i första rummet. Ärligt talat tror jag det kommer att svänga tillbaka. Jag tror det politiska medvetenheten ökar och man kommer inte att vara så rädd att sätta ihop regler för att förvara barnen och barnens rättigheter. Det dröjer ett tag, men jag tror det kommer att landa där.

Fråga: När det gäller kommunala skolor hör man argumenteras att bättre

anpassade kommunala skolor gör att föräldrarna inte flyttar sina barn till friskolor av religiösa skäl.

Christer: det är en farlig väg att gå. Var ska man dra gränserna? Ska man acceptera att vissa barn inte får sex- och samlevnadsundervisning eller tjejerna hållas borta från simlektionerna!? Det funkar inte. Vi måste hålla oss på barnens rätt. Det är det centrala. Då får de vuxna anpassa sig till det, tycker jag.

Fråga: vad ska man göra mot religionens ökande grepp både inom kommunala och friskolor?

Christer: Som alltid är det en politisk process och opinionsbildning som behövs. Vi måste ta upp frågorna i den offentliga debatten och se till att alltfler engagerar sig i ämnet. Vi måste mobilisera fler i den politiska sfären som håller hårt på barnens rätt till en objektiv och icke religiös utbildning i skolan. Det är det som krävs. Det är inte så svårt att skapa regler för det här. Det som är svårt är det att få kommunerna följa reglerna, våga sätta ner foten när det gäller sådana här saker. För det krävs stark opinion.

Fråga: parallell med opinionsbildning kan man inte få hjälp av hårdare

inspektioner?

Christer: För att börja med ska vi stå hårt mot skattefinansierade religiösa skolor. Det ska finnas något hinder mot sådana; jag står för totalt förbud. Att förbjuda privata skolor är tyvärr svårare. Europakonventionen kan tolkas på det sättet att det inte går att förbjuda privata religiösa skolor. Det är en tolkningsfråga. Regeringen kan göra något bättre på den arenan, om de vill. Så kan man sträva efter bättre resurser till skolverket för mer kompetens inom inspektionerna.

Fråga: Till slut vill jag fråga om din utgångspunkt när det gäller barnen rätt.

Christer: Det är ju att barn ska behandlas som ett eget rättsobjekt. Barn har rätt till religionsfrihet. Barn har rätt till en objektiv världsbild när det gäller de vetenskapliga ämnena. Barn har rätt att lära sig de rådande hypoteserna inom vetenskapen oavsett vad som står i religiösa skrifter. Barn har rätt att behandlas lika oavsett kön till exempel. Det tycker jag är en grundläggande mänsklig rättighet i ett civiliserat samhälle.

Barn har rätt till...

sig. Fortsätt med kravet på att stoppa religiösa skolor för barn som huvudkrav.

2- "Nätverket mot religiösa skolor" som har funnits sedan 2006, måste aktiveras och synas mycket mera. Det är viktigt att alla de sekulära krafter och barnrättsorganisationer som är emot religiösa skolor för barn verkar gemensamt för att synas, höras och få gehör.

3- Undantagsreglerna som ger religiösa föräldrar möjlighet att förhindra sina barn att delta i olika ämnen med hänvisning till religiös övertygelse måste slopas. Detta är ett viktigt krav för att freda barnen i skolan mot föräldrars trångsynta religiösa övertygelse.

Föräldrarätt eller Barns rättigheter i skolan?

Pressmeddelande:

SMS till skolelevs föräldrar om misstänkt skolk innebär **MYCKET STOR** fara för de elever som lever i hedersförtryck i sina familjer.

Det är tydligen redan infört i Göteborg med flera orter.

Åter ett ogenomtänkt beslut som får förödande konsekvenser för de unga som lever i hedersförtryck i sina familjer. Konsekvenserna kan vara allt från omfattande psykisk och fysisk misshandel till att den unga personen förs utomlands och dumpas till tvångsäktenskap eller annan bestraffning.

Kan de politiska beslutsfattarna ha det på sitt samvete?

Och gäller ALLA barns rättigheter i Sverige?

Maria Hagberg
073-348 44 00

Soleyman Ghasemiani
070- 444 15 78

Båda ordförare i Nätverket mot hedersrelaterat våld
www.minheder.nu

Barnen Först

Barnen Först
Box 2263
142 02 Trångsund

Tel: 070 -739 98 68
Fax: 08 - 399 734
barnenforst@gmail.com
www.barnenforst.se

OBS!

www.barnenforst.se

Stöd oss!

Postgiro:
40 55 55-4

Children First

Main Office:
Chair Person, Soraya Shahabi
CF, BM Box 2592
London WC1N3XX / England

Tel. 44-798 134 3101
Fax: 1-413-639- 1602
childrenfirstinternational@yahoo.ca
www.childrenfirstinternational.org